

Ragnhilds Erindringer

Forord

Vinderup, den 4. februar 1996.

En aften på Arkivet gennemgik jeg nogle erindringer, skrevet af personer, som bor eller har boet her i kommunen. Iblandt disse erindringer fandt jeg nogle, skrevet af Ragnhild Nielsen, som en stor del af sit liv boede i Tværmose, senere på Nørgårdsvej, og nu i dag på plejehjemmet her i Vinderup. Disse optegnelser betog mig meget og i samarbejde og god forståelse med Ragnhild og hendes børn, fik jeg lov at lave dette lille hæfte.

Med venlig hilsen
Holger Haaning.

Ragnhilds Erindringer

Jeg er født den 7. februar 1907 ved Eggesø i Ejsing, Vi var syv søskende, og jeg er den yngste. De to ældste døde som små af difteritis. De kom i samme kiste. Nu er jeg den sidste, der er tilbage. Vi var meget fattige, som alle var. Far fik 50 øre pr dag, han arbejdede ved alt muligt, tærskning, markarbejde, kort sagt alt hvad, der bød sig.

Da jeg var seks år flyttede vi til Hostrup teglværk. Både min mor og far arbejdede på teglværket, idet mor 'skilte sten' d.v.s., at hun ved at stikke tommelfingrene ned imellem stenene og vippe dem fra hinanden skulle sørge for, at de blev helt skilt ad.

Vi boede kun et år i Hostrup, derefter flyttede vi til Trindmose og fra den tid af husker jeg tørvemosen.

Året efter købte far hus i Hvidemose. Min bedstefar og mor havde to små huse i Stockholm. Far fik det ene af husene for at passe mine bedsteforældre, når de havde hjælp behov, så flyttede vi dertil. Jeg var syv år, da jeg begyndte at rejse tørv og hjælpe med at skrue dem. De tørvemoser, jeg husker som barn, er Sønderværk og dernæst en mose som blev kaldt "Klem-i-mellem" og så "Storværk" og Mejeristens værk og sidst Møller's værk i Rønbjerg.

Når vi gik afsted til mosen, gik mor og strikkede, vi havde to geder med, som skulle græsse ved mosen, det skete også, at mor havde æbler med, som hun gik og skrællede, gederne fik skrællen og vi fik æblet. I middagspausen fiskede min bror og jeg, mens mor tog sig et hvil. Hun tog sine spidsnæsedede træsko af og lagde med spidsene imod hinanden og brugte dem så som hovedpude.

Selv om vi var fattige, har vi aldrig sultet; vi fik kartofler og rugbrød; men kødpålæg kendte vi ikke til, skulle der noget på brødet, var det sukker.

Først gik jeg i skole i Egebjerg, der efter i en privat skole i Hvidemose. Læreren hed Rasmus Rasmussen, havde et stort rødt skæg og var en lidt ejendommelig fyr.

Jeg husker, at han fyrede i kakkelovnen hele sommeren. Vi skulle samle hans kartofler op og fik 10 øre pr spand. Når i havde samlet en spandfuld, skulle vi lægge en kartoffel til side og på den måde holdt vi regnskab med antallet af spandfulde. Senere kom jeg så i Sahlskole, hvor jeg gik til min konfirmation.

Som 12 årig begyndte jeg at arbejde i Skallesøgårds plantage, Stærk-Hans gik foran og gravede huller og så var vi et par piger, der gik bagefter og plantede.

Efter konfirmationen kom jeg ud at tjene. Min første plads var hos sadelmager Nielsen i Vinderup, hvor jeg dog kun var en måned, for så at komme ud i tørvemosen igen. Dernæst et år i Rødding, for derefter at komme til Skive, hvor jeg en sommer var hos en familie, hvor konen var syg. De næste tre år var jeg hos min søsters svigerforældre, der havde en restauration i Vestergade.

Jeg var 20 år da Kristian og jeg blev gift. De første tre år boede vi i Hvidemose, så flyttede vi ind hos Kristians far i Ejsing, hvor vi var et halvt år, derefter flyttede vi til Tværmose, ind hos en der kaldte "Maren-grå-Maren". Her boede vi i 3 1/2 år, hvorefter vi flyttede til det hus i Tværmose, der blev vort hjem i 31 1/4 år. Da Jens Hyldgaards tørvefabrikation holdt op, fik vi et lille stykke jord, men oprindeligt var der ikke noget jord til huset. Vores tre ældste børn blev født i Hvidemose, mens vi boede hos Maren og ti er født i Tværmose. Alle fjorten, otte piger og seks drenge, lever endnu.

Først arbejdede vi ved Bjerregaards tørvefabrik, så ved Hyldgaards værk og Skavns mose. Kristian arbejdede også ved mosen, men kom senere til at arbejde på teglværket. Børnene arbejdede i mosen fra helt små. Vi havde en overgang tre barnevogne med, i den ene lå dog vort barnebarn. Lønnen for en hel sommer kunne være 300 kr., når hele familien arbejdede. En nabokone og jeg startede somme tider kl. halv fire om morgenen med at rejse tørv. Der var nemlig den regel, at de tørv, vi rejste, havde vi også først ret til at skrue, så det gjaldt om at komme først.

Da vi blev gift, blev Kristian medlem af landarbejdernes fagforening, Rønbjerg afd. Efter et års medlemskab, kunne vi få 12kr i understøttelse pr. uge. Efter tre år steg det til 18 kr. pr. uge. Der var jo kun arbejde i mosen om sommeren, men Kristian fik arbejde hos Kr. Bjerregaard i Ejsing og han skulle gå fra Hvidemose til Ejsing og retur, det skete dog, at han overnattede i Ejsing. Da så Bjerregaard ville have lønnen sat ned til 1 1/2 kr. pr dag, sagde Kristian, at han ligeså godt kunne blive hjemme og få socialhjælp, understøttelse kunne vi ikke få. Men efter et par dages forløb, sendte Bjerregaard sin datter med den besked, at Kristian godt kunne begynde igen til 2 kr. pr dag.

En nabo, Anders Clausen og Kristian fik engang overdraget en lille grusgrav, hvor de kunne harpe grus til kommunen og andre. Vi kunne godt få de 12 kr. til at slå til, men selvfølgelig skulle der passes på og regnes ud, om der kunne blive til to, eller kun til et pund margarine hos købmanden.

Købmand P. Løvig i Hvidemose var flink nok til at give kredit; men da regningen en gang var blevet på over 40 kr., ville han ikke mere og det var der nok ikke så meget at sige til, selv om han godt vidste, vi ville betale, når Kristian fik arbejde, men det var jo en lille forretning og han havde sikkert ikke råd til at have så mange penge til at stå ude.

Også denne vinter gik. Det blev forår og Kristian kom igen i mosen. De skulle stå og tage overjord af for 10 øre pr alen og så kunne de endda risikere, at jorden skred ned igen og de kunne begynde forfra.

Nu lidt fra tiden, da vore børn måtte begynde at hjælpe til. De kom jo med i mosen, fra de var små. Store var de ikke, men de var dygtige. Vi var nødt til at tage fat, efter som vi blev så mange. Nr. ni blev døbt, da den ældste blev konfirmeret. Der var dog en, der gerne ville skulke uden om. Nu husker jeg netop den ældste af drengene, han fik for skik at sidde på enden til vi skulle hjem, men så

måtte han jo blive. Det var hårdt; men han havde opdaget, at når vi gik hjem, kom Petra Hald. Hun boede i Lærkereden, hun kom tit ikke før hen under aften, for hun ville jo have sin middagsøvn og den var ofte lang og når hun så Peder sidde der, blev han først hjulpet færdig, inden hun tog fat på sine tørv. Hun var meget rar. Det var ved Hyldgaard, vi arbejdede den gang. I Skaun arbejdede vi, til vi havde holdt sølvbryllup. Så var det også slut der.

Så havde Oskar Trængsel et lille værk på den anden side mosen, der var vi af og til, når der var lidt at lave. Samtidig var vi hos Kresten Kjeldbjerg, der havde et tørveværk i Aal, ved siden af Kristian Østergaard. Det var den sidste mose, jeg var med i. Jeg fik dårlig ryg og måtte opereres, men børnene fortsatte, først på Sevelstedbjerg og siden i Sahl helt ude ved Skallesø. Da de var færdige der ude, kom de på teglværket i Hasselholt for at skille sten. De største af drengene har også tjent på landet. Tre om ikke fire har været i "Lille Sevelsted", to i Store Sevelsted, det var gode pladser, nok kneb det måske lidt med lønnen, men de var glade for at være der. Jeg husker engang, at en af drengene havde været på udflugt og købt en lille porcelæns hund med hjem, han gav den til mig med disse ord.." Den må do fo mor, hvis a så mo fo lov a blyv ved Nybo's". Det er skønne træk, som man aldrig glemmer og så vidste jeg jo også, at han var glad for at være der.

Men det var jo ikke sommer altid og det kunne måske knibe med at få tiden til at gå. De to yngste af drengene kom så til at gå lidt til hånd hos vore naboer gennem mange år, Sine og Kresten Nørgaard. Der ville de gerne være. De fortalte, at Kresten havde så mange femhundredekronersedler, at han kunne tapetsere en hel væg med dem, selv mente han dog kun over døren og der var lavt til loftet, men det gik de meget op i.

Mange har vi altid været og det er vi stadig hver søndag, men det er jo dejligt også at børnene ikke glemmer en. De kan også huske langt tilbage og når de er samlet, bliver barndomstiden altid opfrisket. Det var svære tider, men de tog ingen skade af det. De fik lært at bestille noget, der også blev til gavn for dem selv.

Vores børn i rækkefølge hedder: Lilly, Karen, Inga, Erna, Peder, Edith, Jens, Mary, Christian, Svend Aage, Aase, Ingemann, Ulrik og Ruth og om femogtyve år, kan de nok fortælle videre.

Det er tit når man i ensomme tider sidder og tænker, at mange minder kommer frem, især fra barndomstiden, jeg vil her drage nogle frem:

Jeg var ikke ret stor, da mor fortalte, at hun kun var otte år, da hun kom fra Sjælland. Hun flyttede herover med sin far, mor og søskende, men det sjællandske sprog gik aldrig fra hende. Far var fra Lem i Salling. Han havde otte søskende, som jeg alle husker meget godt. Der var især een. Han var sygehusforvalter og arrestforvarer i Odder. Han sendte altid 20 kr. til jul. Så kan jeg huske, hvor glad mor blev, det var jo små tider dengang, så det var mange penge.

Jeg husker huset ved Eggesø, som var det i dag. Det var ikke stort: en stue, soveværelse, køkken, en lille for- og baggang. Jeg forstår slet ikke, hvordan vi kunne være der. I bohave havde de et stort chatol, bord, bænk og nogle stole. I soveværelset var der de gamle stolpesenge med halm i, en trækuffert og en kommode, den var af eg, men den var så forbrændt, da det brændte det første sted, de boede.

Men solid var den. Jeg fik den da vi blev gift og jeg er i dag ked af, at den blev skiftet ud, selv om den var mere sjælden end den var køn.

Da vi som børn tumlede ved Eggesø, var der jo nøgne bakke, ingen træer undtagen dem, far plantede. Vi havde en stor have, lågen dertil var en gammel fjedermadrass, som skulle flyttes når vi skulle derind. Far havde en masse kaniner, de boede ind i bakkerne, så der blev mange med tiden. Vi havde i stuen hvidskuret gulv og når mor gjorde rent, sad vi på bænken. Der skulle også males kaffe, det gjorde vi selv, det gik efter tur, der var ingen af os der var glade for det.

Vi havde geder, hvorfra vi brugte mælken, af og til hentede vi også noget hos Stinne Løvig. Hun havde en ko og en lille ejendom. Hun var gammel og havde en tjenestepige, som hed Louise, hun hentede hvid sand ved Eggesø, som de brugte til at strø på gulvet og jeg kan godt huske, at det så fint ud. Søen var meget større dengang og der var sådan en fin hvid strandbred.

Vi flyttede så til Hostrup teglværk og jeg kan godt huske, hvordan der så ud, men de huse er der jo heller ikke mere. Det var der jeg begyndte i skolen.

Der var en bro helt ud i vandet. Til den kom skibene og hentede stenene fra teglværket. Vi var nu ikke dristige når der kom et sådant skib. De var jo ikke alle danskere, der var engang een, som ville give os noget slik, men vi løb hjem, låste døren, kravlede ind under køkkenbordet og gemte os der.

Fra vi var børn og kom i skole, begyndte det svære, men vi havde jo far, han var godt lært og han huskede alt, så når det kneb, spurgte vi ham, men han sagde altid: "Væn jer til at huske hvad I læser". Der var ikke en ting, han ikke vidste, når vi spurgte ham.

Efter nogen tid flyttede vi så til Trindmose. Jeg husker tydeligt den dag vi flyttede, vi gik og havde gederne med. Jeg kan huske, vi kom forbi, hvor Anders Nørgaard boede og at de lavede tørv, det var dengang de brugte former, som skulle slæbes af to mand. Det var hårdt arbejde.

Mens vi var i Trindmose, begyndte vi ved Sønderværket, hvor vi rejste og skruede tørvene. Når vi kom hen i august, gik vi med far og mor i tyttebærheden, det varede gerne to-tre uger. Når vi kom hjem med bærrerne, skulle de gøres rene og når det var gjort, rejste mor til Skive, hvor hun solgte dem. Det var trættende at gå og plukke bær, men det var jo også en god spise. Jeg tror nok, at jeg har syltet tyttebær, i alle de år jeg har været gift. Nu plukker jeg ikke selv mere, men Inga kommer hvert år med nogle til mig.

Da vi flyttede fra Trindmose til Hvidemose, gik jeg en tid i Egebjerg skole, men flyttede senere til skole i Hvidemose. Fra den tid husker jeg også, at vi arbejdede for en mand fra Skive, som hed Tovgaard. Det må have været da vi ingen kaffe kunne få, for han kom tit med en pose rug, som mor brændte på panden, når så det blev malet, var det vores kaffe. Jeg husker også, vi havde et par på kost, vi kunne jo heller ikke få smør dengang, men vi fik meget grød og den ene af kostgængerne lavede alligevel et smørhul i grøden og dyppede hver gang, men det kunne mor ikke lide.

Jeg mindes også:

Det var før vi blev gift. Købmanden havde en datter, som hed Kirstine. Hun passede butikken, hun var en lidt ældre pige. (Hun blev senere gift med Laurids Møller fra Egebjerg). Det var ved aftenstid og Kristian var på besøg hos os og mor skulle have bud efter kaffe og sprit. Det kunne vi to jo ordne, det var mørkt, da han kom ind i butikken, jeg ventede uden for ved banen. Han satte spritflasken på bordet og Kirstine spurgte: "Hvad skal du have i den?" "Sprit" sagde han. Hun kiggede lidt på ham og sagde: "Vi sælger ikke sprit til omrejsende." "Nå, så skal a osse gjan ha en hal pund kaffe." "No de ka vær det eet er te å drik" "Nej det er te Mari Møllers primus". Men fra den tid kunne vi altid se på Kirstine, at hun huskede det.

Hun var en rar pige, men folk var forsigtige den gang.

Søren Mikkell

Om ham husker jeg, at han gik rundt og klinkede for folk. Han boede i en jordhytte ved Tværmose, hvor jeg kan huske, at han brændte inde. Der var vist nogen, som havde sat ild til hytten. Det må have været for 65-67 år siden. Han var meget glad for flasken, der blev derfor også sagt, at han døde i en brandert, det var derfor, at han ikke var kommet ud.

Stine og Jens Bak

Da vi boede i Hvidemose, var vi nabo til Stine og Jens Bak, det var et par ældre folk, der gik jeg tit om. De havde sådanne nogle gode uldtæpper på sengene, så der er jeg tit smuttet under dynen. Helt ærlige var de ikke, for når vi var gået i seng, kunne vi høre, at de tog afsted med trillebøren. De kørte hen til en tørvestak for at hente deres brændsel. De flyttede til Himmerland. Jeg savnede dem meget. De skulle jo have deres hus solgt og de satte en annonce i Skive Folkeblad: "Hus til salg på grund af skræk".- Det var en svoger, der boede nedenfor, han var bange for. Svogeren gik også under navnet "æ gal mand".

Knud Kaas

Da Kristian var medlem af Ejsing sogneråd, havde vi tit besøg af gamle Knud Kaas. Han ville gerne have et brev med til kommunen. Jeg husker engang, at han kom med et og sagde: "Kristianne trænger no sø'n te en nøj frak, så vi vel prøv å søg om lidt hjælp te en, a komme ijen i må'en å hør'er te'et". Han kom også og Kristian havde også et brev til ham, som han straks åbnede og så, at der var en hundredekroneseddel i den. Så sagde Knud: "do ka val et slå'en i stækker, for der er da ingen mejning i, te hun ska ha det hiele."

Knud var jo også jæger, engang ham og Kristian fulgtes ad på jagt, skød de en hare, den var ikke død og løb ind imellem træerne, men Knud havde en hund, som fangede den, men da den kom med den havde den ædt det halve. Knud sagde: "Den ka a Fanden fo mæ sajtens stand." Han plukkede nu en hel masse græs, puttede det ind under skindet og syede det sammen. Om eftermiddagen kom han og viste den frem, den var godt tung og han gik nu til Brugsen i Ejsing og solgte den der. Brugsen sendte alt vildt til København, så hvad mon den københavner har tænkt, der fik denne hare.

Knud rejste tit til Vinderup for at købe ind . Ofte købte han et kohoved og noget indmad. Han lavede selv maden, det betroede han ikke Kristiane til. Tit fik han også en ordentlig en "I øret" inden han tog hjem. Nu blev alt kødet pillet af hovedet, intet gik til spilde, alt som kunne bruges blev det.

I mange år ladede han tørv på Hvidemose station, de blev kørt dertil på hestevogn, kom så ind i banevogne og derefter kørt ud til forbrugerne.

Sidst jeg så ham, var lige før de skulle fejre guldbryllup, alt var næsten klar, han havde jævnet jorden hvor teltet skulle stå og han glædede sig meget, men forinden døde han pludseligt. Han var en hård negl, drak meget, men en stor børneven var han, altid havde han bolcher med i lommen.

Han havde en søn, som vi kaldte "Bette-Knud". Engang, de havde været på jagt, havde de skudt en svane. De blev meldt derfor og måtte møde i retten. Poilitiet var nede at rage i Gamle-Knud's mødding, om de kunne finde nogle svaneben. Det gik så galt, at Gamle Knud måtte aflægge ed på,

at han ikke havde skudt den. Det havde han heller ikke, for det havde nemlig "Bette-Knud". De reddede skindet og fik alligevel svanesteg. Det var en rutebilchauffør, der havde set det og meldt dem.

Holmensgade og Søren Bederholm.

Da vi boede i Holmensgade i det lille hus, harpede Kristian grus sammen med Søren Bederholm. Hans kone Klara sendte altid en seddel med ham, som han skulle købe ind efter. Han gik den igennem, inden de tog afsted og alt hvad han syntes, de kunne undvære, blev der slået streg over, idet han samtidig sagde: "Det fo'e do et bette Klara".

Ved sin første kone havde Søren en datter, som hed Alvilda, hun var gift med en, som vi kaldte Karl Kok. Han hed Kristensen. De havde en masse børn, den ældste af dem blev op født hos Søren og Klara, han hed Søren og bor vist i Skive nu. En gang Kristian kom ind for at tage Søren med på arbejde, var der lidt "skær sue". Søren sagde nu : " Trover do æ knæjt vel ha'e mjælk, ba'e for for'e dæ æ drownt en bette mus i e."

Det kunne Kristian aldrig glemme, knægten var dengang atten år.

Stærk-Hans

I Trindmosehus, hvor vi boede et år, bestod vores lejlighed af en stue, soveværelse og køkken. Der var yderligere to lejligheder, i den ene boede Stærk-Hans. At han havde en lejlighed, er måske så meget sagt, for han havde kun en stue, ikke noget køkken. Der blev sagt om ham, at han var tater, nogle sagde, at han var rakker. Han havde kun eet øje, var stor og stærk. Når han var fuld, ville han gerne slås, Han haltede lidt og der blev sagt, at den skavank havde han fået ved et slagsmål i Kisum. Han var ellers en rar og meget børnevenlig mand. Han havde også selv flere børn, jeg husker kun een, en søn som hed Frederik, der en overgang boede i Hvidemose.

Da vi flyttede fra Trindmose, blev han ved med at besøge mine forældre og så skulle jeg altid med hen til købmanden, hvor han gav mig en pose bolcher. På vejen derhen gik jeg oppe på hans træskonæser.

Mens jeg arbejdede i Skallesøgårds plantager, arbejdede jeg sammen med en jævnaldrende pige, hvis far også arbejdede derude. Vi var ikke altid lige flinke og drillede vel sommetider Hans. Jeg kan huske, at han så kunne finde på at spytte efter os.

En dag fandt han en usædvanlig tyk hugorm. Da vi så skulle til at spise vores mad, ville han først have undersøgt, hvad der inden i denne hugorm, han tog sin lommekniv op og skar dyret op, det viste så, at den havde slugt en frø. Bag efter denne operation, trak han kniven mellem sine læber, slikkede den af og gjorde den ren på denne måde. Uha! det syn glemmer jeg aldrig.

Efter vort giftemål kom Stærk-Hans, hver gang han havde hentet sin aldersrente, som det jo hed den gang, han tog sin pung op og åbnede den. Vores ældste pige måtte så tage hvilken mønt, hun helst ville. Hun tog altid en tokrone, den var større end femøren.

En gang, mens jeg var hjemme efter en fødsel, opdagede jeg, at en af vore piger havde fået kropslus. Hun fik naturligvis skiftet tøj og da Kristian kom hjem, sagde jeg til ham, at det måtte være ham, der var kommet med dem, da jeg jo ingen steder havde været og at de måske kom fra Stærk-Hans. Dagen efter kom Stærk-Hans og sagde, at han troede han havde fået lus og han viste ikke, hvad han skulle gøre ved det. Vi kunne så sige til ham, at han hurtigst muligt måtte have sit tøj skiftet og vasket og at det var på den måde, man gjorde det af med kropslus. Der var en kone der hjalp ham med det.

Da vi senere flyttede til Tværmose, så vi ikke meget til ham, men han blev ved med at komme til mine forældre, så længe han levede.

Jeg husker også da Stærk-Hans boede i Trindmose, det var efter at vi var blevet gift. Ham, han boede hos, hed Søren, men blev kaldt Bederholm, han var nok omkring 70 år, hans kone var død, men han blev gift med en hel ung pige på omkring 18 år, hun hed Klara og de fik tre børn. Da hun fik den sidste - en pige - og Søren skulle afsted efter jordemoderen og sin svigermor, som boede ved Eggesø, kaldte han på Stærk-Hans, for at han kunne være hos hende imens. Men inden han kom tilbage, fødte Klara og når vi spurgte Hans, hvordan han klarede det, sagde han: "Å fan da en trævl, for den sku jo taes i e huer."

Jeg husker mange, som jeg syntes var pragteksemplarer. Der var også Fjeldsø, han boede nede ved mosen i Rønbjerg, i noget vi kaldte "æ hals". Det var ham pastor Lidegaard mødte en gang, han havde været nede ved "Stærk-Hans" (Det var ham der skrev bogen om "Stærk-Hans"). Fjeldsø og Lidegaard kom i snak, Fjeldsø satte jo af og til en trumf på, indtil pastoren sagde, hvem han var. Så sagde Fjeldsø: "Gud forlå mæ, a kom vist te å band".

Fjeldsø var også gift to gange, hans sidste kone var Knud Kaas's datter Anine. Da han døde, var der så meget sne, at han blev kørt til Ejsing kirke i kane og Laust Nak sad overskrævs på kisten, for at den ikke skulle glide af.

Da mine søskende kom ud at tjene og der kun var min bror og mig hjemme, kom vi tit med far og mor ud.

Jeg var også med til faneindvielse i Ejsing. Det var nogle fra Rønbjerg, der kom med fanen. Vi marcherede ad telefonvejen til Ejsing, den var gruset den gang. Vi fortsatte til Krogager, der var fanerne opstillet. Chr. Bak boede der og alle som var mødt op fik kaffe, vi sad i græsset uden for. Vi gik så derfra til Ejsing by, da festen skulle holdes i Ejsing forsamlingshus.

Jeg husker at redaktør Stumph, fra Struer Socialdemokrat, var med til festen. Der var en mere, men ham husker jeg ikke navnet på, men jeg kan huske, at de holdt taler.

Fanebæreren var fra Rønbjerg og hed Thevdur Gravesen. Han svedte, det var jo drøjt at gå med fanen, for det var meget varmt, de gik med skoene i hånden. Der var et par timers dans, inden turen igen gik hjem over heden.

Jeg ved ikke, om Kristian var socialdemokrat, da han begyndte at komme ned til os, men han blev det meget hurtigt, for jeg kender ingen, der var så ivrig i politik som far. Han fulgte alle møder både nær og fiern. Han fulgte med i alting, selv om han var næsten blind. Jeg kan lige huske, at han kunne se, men de sidste mange år måtte mor læse avisen for ham, hver dag, særlig politik. Ingen skulle fortælle ham noget, han ikke vidste.

Vi var også med til Arbejderstævne i Holstebro. Det blev holdt i Lystanlæget, der var tribune og Stauning holdt tale. Jeg kan endnu se far, da han entrede op til talestolen, lige hen til Stauning og gav ham hånd. Han havde sagt, før vi tog hjemmefra, at nu fik han lejlighed, til personligt at hilse på statsministeren.

Far havde også en kobberplatte med Danmarks første socialdemokratiske regering, han var blevet foræret den af en tysker, hvis søster var gift med min fætter. Det var i 1924. Far var meget stolt af den, den hængte over døren ind i stuen. Den gik i arv til min bror.

Da vi godt tre år efter, at vi var blevet gift, flyttede til Ejsing, blev Kristian valg ind i bestyrelsen for socialdemokratisk forening der. Han var der en del år og gik da meget op i politik. Vi fulgtes ad til

møderne. Der var den gang flere end nu, jeg syntes folk kom hinanden mere ved den gang, der var mere sammenhold.

Vi havde da Hansen fra Herning, Poul Nielson, Yde, K.Foged Pedersen, Hauskov og en hel del flere fra Struer, som altid var med.

Jeg husker engang til et møde, hvor også præsten var mødt op. Præsten var jo konservativ. Han var ude efter Hansen fra Herning og mente ikke, at hans lærdom var særlig stor. Men så sagde Hansen, at den lærdom han havde fået, var fra den gang, han tjente på landet og sad i et karlekammer uden varme og kun det lys man kunne få fra en flagermuslygte og fra dette lygteskærm måtte han hverve sin lærdom, så den havde jo sikkert heller ikke kostet samfundet så meget som præstens. Præsten blev gal og gik hjem.

Nogle år efter blev Kristian stemt ind i sognerådet. Jeg tror nok, han var der i otte år. Partiet havde da 3-4 mand i rådet og det i så lille en kommune. Det er det samme som de har i dag, hvor det hele er lagt sammen.

Det var jo dårlige tider og knapt havde vi råd til, at han kunne holde fri, for at komme til møderne, men så fik Jens Hyldgaard det ordnet sådan, at møderne blev holdt om aftenen og han kom så og tog Kristian med.

Vi har i alle de år, fra vi kom til Ejsing og til Kristian døde, været abonnenter på Socialdemokraten. En gang blev den kaldt Amtsbladet og nu Aktuelt. Jeg kan huske der stod: Frihed-Lighed-Broderskab, det er strøget nu.

Nu får jeg avisen sammen med min søn, jeg kan dårlig undvære den, efter at have holdt den i så mange år.

Kristian nåede at blive æresmedlem i Socialdemokratisk Forening, efter at have været medlem i 50 år.

For mange år siden kom der en mand, som ville sælge nogle bøger, jeg var ikke rigtig med på det, de kostede 124 kr., det var mange penge og vi havde dårligt råd, men Kristian var meget opsat på det, så vi fik dem. De hedder "En bygning vi rejser". Siden har jeg ofte taget dem frem, dengang anede jeg ikke hvad de betød. De er meget interessante og skildrer Socialdemokratiets udvikling op igennem tiderne.

Jeg har også bogen om H.C.Hansen, Kristian fik den foræret til sin fødselsdag, det er også en meget lærerig bog..

Jeg har igennem disse linier prøvet at fortælle fra før i tiden, selv synes jeg at tiderne er blevet bedre og jeg ønsker bestemt ikke "de gode gamle dage" tilbage. Det var da mor fik 16 kr pr måned i alderssunderstøttelse.

Selv om det ikke altid har været gode tider, synes jeg selv, at jeg har haft et rigt liv med mange minder og god hukommelse.

Jeg synes, vi lever godt i vort lille Danmark.